Populierengids
nr. 1

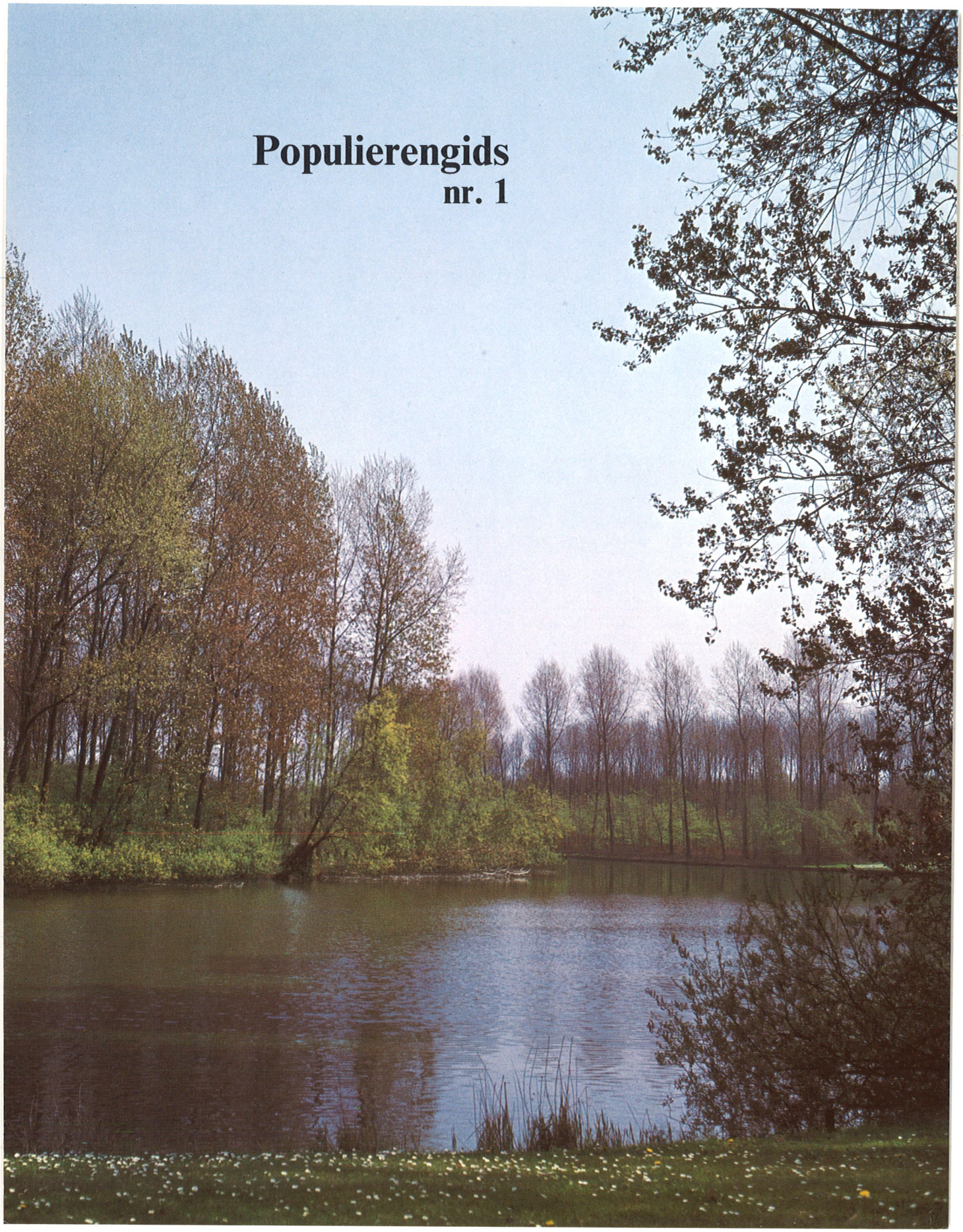

Populierengids
nr. 1

Uitgegeven door
de Nationale Populieren Commissie
met medewerking van het Rijksinstituut voor onderzoek
in de bos- en landschapsbouw "De Dorschkamp" en de Stichting Bos en Hout

Wageningen, 1982

Inhoud

		blz.
Een woord vooraf		5
Kies uw kloon met overleg		7
Bruikbare klonen in drie delen van Nederland		11
Europese zwarte populieren		
	'Ankum'	12
	'Brandaris'	15
	'Schoorldam'	16
	'Wolterson'	19
Euramerikaanse populieren		
	'Agathe F.'	21
	'Florence Biondi'	22
	'Spijk'	25
	'Flevo'	26
	'Dorskamp'	29
Zwarte balsempopulieren		
	'Donk'	30
	'Rochester'	33
Westamerikaanse balsempopulieren		
	'Blom'	34
	'Fritzi Pauley'	37
	'Heimburger'	38

Verantwoording der foto's

Alle foto's zijn gemaakt door J. B. W. Weg en A. Stolk, "De Dorschkamp", Wageningen, uitgezonderd die van
H. W. Kolster, Wageningen: blz. 6
R. Koster, Doorwerth: blz. 13r.b. en 14 r.b.
H. A. van der Meiden, Wageningen: omslag, blz. 27 r.b. en 31 r.b.

Een woord vooraf

Deze Populierengids nr. 1 is de eerste van een serie waarin de Nederlandse handelsklonen van populier worden behandeld. Hij is uitgegeven door de Nationale Populieren Commissie (NPC) met medewerking van het Rijksinstituut voor onderzoek in de bos- en landschapsbouw "De Dorschkamp" en de Stichting Bos en Hout, beide te Wageningen.

Voor deze eerste gids zijn veertien klonen gekozen, die in 1966, 1972 en 1976 in ons land in de handel zijn gekomen.
Het was de NPC namelijk gebleken, dat er grote behoefte bestaat aan een korte kenschets in woord en beeld van deze goeddeels nog betrekkelijk nieuwe klonen. Met de uitgave van Populierengids nr. 1 wordt beoogd in deze behoefte te voorzien. Deze kenschets is gebaseerd op de huidige ervaringen met deze klonen, voornamelijk in Nederland. Het is te verwachten dat meer kennis en nieuwe ontwikkelingen zullen kunnen leiden tot nieuwe inzichten waardoor aanvulling of verbetering van deze kenschets nodig zal blijken.

Vele gegevens voor deze gids zijn verzameld door dr. K. J. Roller van het Maritimes Forest Research Centre te Fredericton, New Brunswick, Canada. Als auteur van de "Guide to the identification of poplar cultivars on the prairies" in Canada had hij zoveel belangstelling voor de veredeling van populieren in Nederland, dat hij geheel belangeloos zijn medewerking aanbood, verscheidene maanden naar Nederland kwam en in samenwerking met ir. S. M. G. de Vries teeltkundige, taxonomische en andere gegevens van een aantal klonen op schrift zette. Tesamen hebben zij in diverse beplantingen die bomen uitgezocht, die voor elk van deze veertien klonen typerend waren. Deze zijn hier in beeld weergegeven.

Aan de samenvatting van teeltkundige gegevens heeft ook de heer H. W. Kolster van de Stichting Bos en Hout te Wageningen meegewerkt. Aan de heren Roller, De Vries en Kolster en vele anderen, die hebben bijgedragen aan deze Populierengids nr. 1, wil ik hier graag mijn dank betuigen.

R. Koster
voorzitter van de
werkgroep "Teelt" van
de Nationale Populieren
Commissie

Kies uw kloon met overleg

'Fritzi Pauley' verdraagt wind niet.....

'Agathe F' wel.

Kies uw kloon met overleg

Een verkeerde keus leidt tot teleurstelling of erger. Het is daarom zaak goed te overwegen welke kloon men op een bepaalde plaats zal planten.

Met de meeste van de veertien hier behandelde klonen is nog weinig praktijkervaring opgedaan. De gegeven toelichting over aard en eigenschappen van deze klonen kan daarom niet anders dan onvolledig zijn. Ook het advies over de klonenkeuze voor bepaalde groeiplaatsen kan in dit stadium niet meer zijn dan voorlopig en globaal.

Voor een verantwoorde keuze is kennis van de eigenschappen van de klonen niet voldoende. Inzicht in de kwaliteit van grond en klimaat is daarvoor ook vereist. Dit inzicht kan deze gids niet verschaffen; wel is ernaar gestreefd duidelijke algemene gegevens te leveren.

Wie snel zijn keus wil maken kan in het overzicht op blz. 11 de belangrijkste gegevens hiervoor vinden.

De basis voor het kiezen van klonen

De keuze van te planten klonen moet vooral gebaseerd worden op enerzijds de kwaliteit van de grond en de beperkende faktoren zoals wind, dan wel de aanwezigheid van lariks of het voorkomen van glasvlinder in de omgeving en anderzijds de eigenschappen van de klonen. Uit de groep klonen die op grond van deze overwegingen in aanmerking komen voor aanplant op een bepaalde plaats kunnen dan een of meer klonen de voorkeur krijgen omwille van hun specifieke eigenschappen zoals bijvoorbeeld vorm of groeisnelheid. De specifieke eigenschappen van elk van deze veertien klonen zijn te vinden op de foto's en in de tekst.

De kwaliteit van de grond

Van belang is dat de grond een goede vochtvoorziening heeft, d.w.z. dat in de zomer de grondwaterstand niet beneden 2 m is; anderzijds ook niet ver boven 60 cm. De grond moet ook voldoende vruchtbaar zijn voor populier. Door bemesting is de vruchtbaarheid zo nodig te verbeteren. Verder moeten we in verband met de keuze van klonen drie groepen grondsoorten onderscheiden:

1. klei, zavel, leem, leemhoudend zand:

hier kunnen alle klonen van het overzicht op blz. 11 met succes worden geplant. Het volgende is hierbij van belang:

- op zware klei en leem is de aanslag van Westamerikaanse- en van zwarte balsempopulieren veelal moeilijk. Inkorten van de top geeft hierin verbetering en bevordert de begingroei. Het is dan wel nodig de planten één of twee jaar later op één top te zetten.
- op lichte gronden zoals leemhoudend zand groeien Westamerikaanse- en zwarte balsempopulieren veelal sneller dan Europese zwarte populieren en euramerikanen. Een uitzondering vormt de euramerikaan 'Dorskamp' die ook hier zijn snelle groei demonstreert.

2 vruchtbare niet te zure veengrond:
- vooral indien met klei gemengd: hier kunnen alle klonen van het overzicht op blz. 11 een redelijke tot goede groei vertonen, mits de ontwatering voldoende is.

3 humeuze, niet-leemhoudende niet te zure zandgrond:
hier kunnen de Westamerikaanse- en de zwarte balsempopulieren een relatief goede groei vertonen, die als regel de groei der euramerikanen en Europese zwarte populieren duidelijk overtreft. Een uitzondering vormt wederom de euramerikaan 'Dorskamp', die hier in groei niet onderdoet voor klonen van de genoemde twee groepen met balsembloed.

Beperkende factoren in de omgeving van de groeiplaats

De keuze van de te planten klonen wordt beperkt door:
- de mate waarin de klonen aan wind zullen zijn blootgesteld.
- de mate waarin de bladziekte roest (Melampsora larici-populina) kan optreden. Dit hangt samen met de aanwezigheid van lariks in de omgeving (3–5 km) van de beplanting. Tot op welke afstand lariks een bedreiging vormt voor de groei van voor roest gevoelige klonen is afhankelijk van vele factoren. Lariks op 3–5 km afstand is te beschouwen als een aanvaardbaar risico.
- de vraag of schade door glasvlinder (Paranthrene tabaniformis) te verwachten is.

Kustgebied, overgangszone en binnenland

Daar de beperkingen in verschillende delen van ons land in aard en intensiteit uiteenlopen is het noodzakelijk voor de keuze van de klonen onderscheid te maken tussen het kustgebied, de overgangszone en het binnenland. Deze drie gebieden zijn – globaal – aangegeven blz. 10. Omdat de wind binnen een gebied van plaats tot plaats sterk kan verschillen moeten ook plaatselijke omstandigheden bij de keuze een rol spelen. In grote trekken kan men zijn keuze als volgt bepalen:

A. het kustgebied

Dit omvat grote delen van Groningen, Friesland, Noord- en Zuid-Holland en Zeeland. De groei en de vorm van de bomen wordt hier zeer sterk beïnvloed door wind. Roest is hier geen probleem omdat lariks vrijwel nergens in het kustgebied voorkomt.

Klonen met goede weerstand tegen wind, evenals 'Robusta' en 'Zeeland', en daarom geschikt voor dit gebied zijn (zie overzicht op blz. 11):

1. alle vier Europese zwarte populierenklonen nl.: 'Ankum', 'Brandaris', 'Schoorldam' en 'Wolterson' en de twee euramerikanen 'Agathe F.' en 'Florence Biondi'.
   Deze zes klonen hebben slechts een matige weerstand tegen roest.

2. De euramerikaan 'Spijk' met een uitstekende weerstand tegen roest is hier ook bruikbaar, doch alleen in opstanden, niet in enkele rijen.

B. overgangszone

Hiermee wordt gedoeld op de verder van de kust verwijderde delen van de onder A genoemde provincies; voorts: delen van Overijssel, Gelderland, Utrecht en N-Brabant; tenslotte de IJsselmeerpolders Noordoostpolder, Oostelijk en Zuidelijk Flevoland. In deze overgangszone kunnen worden aangeplant, evenals 'Robusta' en 'Zeeland' (zie overzicht op blz. 11):

1. 'Ankum', 'Brandaris', 'Schoorldam', 'Wolterson', Agathe F.' en 'Florence Biondi', doch uitsluitend indien geen lariks in de omgeving (3–5 km) voorkomt.
2. in enkele rijbeplanting: 'Spijk'.
3. in opstanden: behalve deze drie klonen ook: 'Flevo', 'Dorskamp' en 'Blom'.

Glasvlinder (Paranthrene tabaniformis):
In sommige delen van Oostelijk en Zuidelijk Flevoland worden zwarte balsempopulieren en Westamerikaanse balsempopulieren de laatste vijf tot tien jaar sterk aangetast door glasvlinder. Zolang deze plaag voortduurt moet aanplant van de klonen 'Donk', 'Rochester' en 'Blom' daar worden afgeraden. In Nederland komt glasvlinderschade buiten deze beide polders slechts sporadisch voor.

C. het binnenland

Indien geen windschade of roestaantasting te vrezen is kan men in dit gebied alle veertien klonen, vermeld in het overzicht op blz 11 onder C. gebruiken. 'Fritzi Pauley' kan alleen op tamelijk droge, voldoende rijke gronden worden gebruikt. Op vochthoudende grond bestaat grote kans op topbreuk in de zomer t.g.v. wind. Veiligheidshalve moet aanplant van 'Fritzi Pauley' in enkele rijen overal worden afgeraden. 'Heimburger' die ook weinig bestand is tegen wind leent zich meer voor aanplant als solitair in parken en plantsoenen dan voor houtprouktie.
Waar gevaar voor roest bestaat wegens het voorkomen van lariks in de omgeving (3–5 km) is de keuze beperkt tot 4 klonen, met een uitstekende weerstand tegen roest nl. 'Spijk', 'Flevo', 'Dorskamp', 'Donk' en vier klonen met een redelijke weerstand tegen roest nl. 'Rochester', 'Blom', 'Fritzi Pauley' en 'Heimburger'.
De onder A1. genoemde, voor het kustgebied geschikte, zes klonen met niet meer dan matige weerstand tegen roest zijn ook in het binnenland bruikbaar doch uitsluitend daar waar niet voor roest behoefte te worden gevreesd, bijvoorbeeld in sommige delen van het rivierengebied, waar geen lariks in de omgeving voorkomt.

Nederland

A. Kustgebied
B. Overgangszone
C. Binnenland

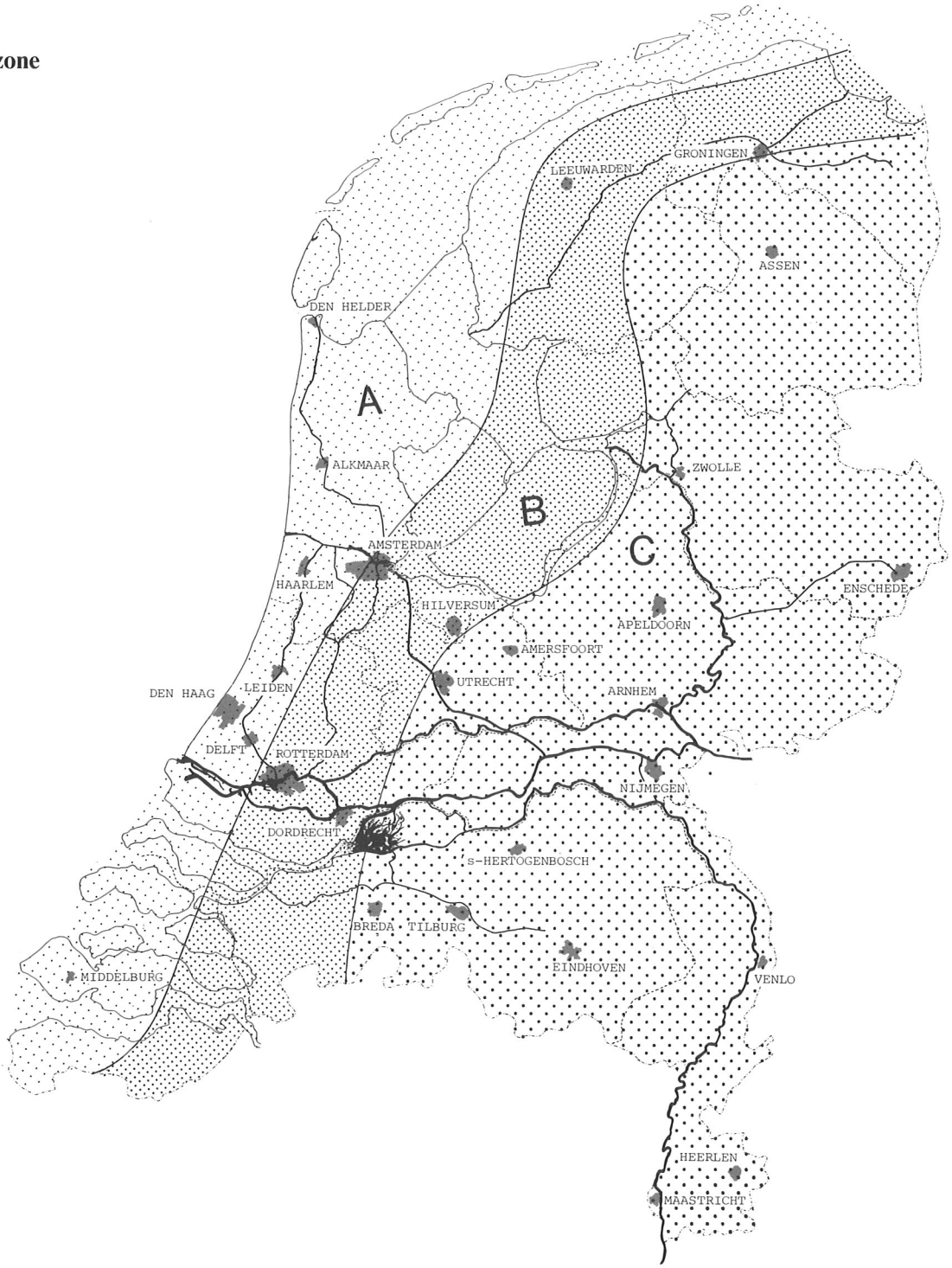

Bruikbare klonen in drie delen van Nederland (globaal)

N.B. De euramerikaanse klonen 'Robusta' en 'Zeeland' zijn in alle 3 gebieden bruikbaar. Ze worden hier verder niet behandeld. Hun weerstand tegen roest is als vermeld onder (1).

A. Kustgebied	Europese zwarte populier	'Ankum' (1) 'Brandaris' (1) 'Schoorldam' (1) 'Wolterson' (1)
	Euramerikaanse populier	'Agathe F.' (1) 'Florence Biondi' (1) 'Spijk' (2)
B. Overgangszone	Europese zwarte populier	'Ankum' (1) 'Brandaris' (1) 'Schoorldam' (1) 'Wolterson' (1)
	Euramerikaanse populier	'Agathe F.' (1) 'Florence Biondi' (1) 'Spijk' 'Flevo' (2) 'Dorskamp' (2)
	Zwarte balsempopulier	'Donk'(2) 'Rochester'(2)
	Westamerikaanse balsempopulier	'Blom' (2)
C. Binnenland	Europese zwarte populier	'Ankum' (1) 'Brandaris' (1) 'Schoorldam' (1) 'Wolterson' (1)
	Euramerikaanse populier	'Agathe F.' (1) 'Florence Biondi' 'Spijk' 'Flevo' 'Dorskamp'
	Zwarte balsempopulier	'Donk' 'Rochester'
	Westamerikaanse balsempopulier	'Blom' 'Fritzi Pauley' (2) 'Heimburger' (3)

1. Roest
Deze klonen hebben slechts een matige weerstand tegen roest. Zij zijn alleen bruikbaar indien in de omgeving (3–5 km) geen lariks voorkomt. Vooral voor aanplant in het binnenland zijn ze slechts beperkt bruikbaar. In delen van het rivierengebied waar geen lariks voorkomt zijn ze b.v. wel op hun plaats.

2. Wind
Deze klonen zijn in het aangegeven gebied alleen bruikbaar in opstanden, niet in beplantingen in enkele rijen (weg- en grensbeplantingen enz.).

3. Produktie
Deze kloon is voor houtproduktie minder geschikt dan andere klonen. Zie tekst.

'Ankum'

Europese zwarte populier (P. nigra) ♂

Ontstaan

Door "De Dorschkamp" te Wageningen geselecteerd in 1962 in de omgeving van Ankum (Overijssel), waar deze boom langs een weg stond (zie foto). Sedert 1976 in de handel.

Vorm

'Ankum' heeft een meestal iets golvende stam en een matig brede kroon. De takken zijn dun en ook iets golvend. Zij staan in duidelijke kransen en zijn omhoog gericht.

Ontluiking

Laat, eind april tot midden mei. Het jonge blad is groen.

Weerstand

tegen wind:	goed
roest:	matig
Marssonina:	redelijk
kanker:	uitstekend

Groei

Redelijk snelle groei; 'Ankum' blijft in groei de eerste jaren meestal iets achter bij 'Robusta', doch na enkele jaren wordt de achterstand veelal ingehaald.

Gebruiksmogelijkheden

'Ankum' is evenals vele andere klonen van Europese zwarte populier zeer windbestendig en daarom vooral geschikt voor aanplant in het kustgebied.
Wegens zijn gevoeligheid voor roest moet aanplant van deze kloon worden afgeraden op plaatsen waar lariks in de omgeving voorkomt, zoals Midden-Brabant.
In het rivierengebied is aanplant van 'Ankum' in het algemeen verantwoord, tenzij lariks in de omgeving voorkomt.

1528

1420

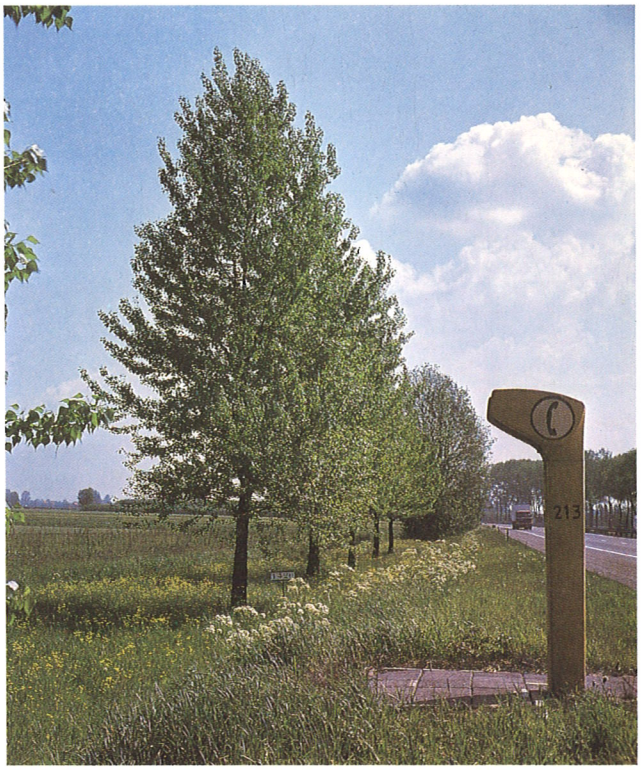
213

'Brandaris'

Europese zwarte populier (P. nigra) ♂

Ontstaan

Door "De Dorschkamp" geselecteerd in 1964 uit zaailingen, ontstaan door kruising van twee Europese zwarte populieren. De moeder is afkomstig uit Brummen (Gld) en de vader is geselecteerd in Wageningen uit zaailingen, geteeld uit zaad, afkomstig uit Noord-Italië. Het zaad is verzameld door professor G. Piccarolo. Sedert 1976 in de handel.

Vorm

De stam is tamelijk recht, ook in de kroon. De takken zijn fors doch niet extreem zwaar. Zij staan in kransen. De schors is vrij dik. De kroon is matig breed.

Ontluiking

Laat, eind april tot midden mei. Het jonge blad is groen.

Weerstand

tegen wind:	goed
roest:	matig
Marssonina:	goed
kanker:	uitstekend

Groei

Tamelijk snelle groei; van de hier behandelde vier Europese zwarte populiereklonen vertoont 'Brandaris' de beste groei, althans in het binnenland.

Gebruiksmogelijkheden

'Brandaris' is, evenals vele andere klonen van Europese zwarte populier zeer windbestendig en daarom vooral geschikt voor aanplant in het kustgebied.
Wegens zijn gevoeligheid voor roest moet aanplant van deze kloon worden afgeraden op plaatsen waar lariks in de omgeving voorkomt, zoals Midden-Brabant.
In het rivierengebied is aanplant van 'Brandaris' in het algemeen verantwoord, tenzij lariks in de omgeving voorkomt.

'Schoorldam'

Europese zwarte populier (P. nigra) ♀

Ontstaan

Door "De Dorschkamp" geselecteerd in 1967 uit zaailingen, ontstaan door kruising van twee Europese zwarte populieren. De moeder is de kloon 'Loenen' afkomstig uit Gelderland en de vader 'Vereecken' afkomstig uit Zeeland. Sedert 1976 in de handel.

Vorm

In het binnenland is 'Schoorldam' lang en slank met regelmatige betakking in duidelijke kransen; in het kustgebied meer gedrongen doch ook daar relatief slank. De takken zijn lang en dun.

Ontluiking

Laat, eind april tot midden mei. Het jonge blad is groen.

Weerstand

tegen wind:	goed
roest:	matig
Marssonina:	goed
kanker:	uitstekend

Groei

Op aan de wind blootgestelde groeiplaatsen zoals te Schoorldam vertoont 'Schoorldam', vergeleken met andere Europese zwarte populieren, een zeer goede groei. Meer landinwaarts is zijn groeisnelheid ongeveer als die van 'Robusta'.

Gebruiksmogelijkheden

'Schoorldam' is, evenals vele andere klonen van Europese zwarte populier, zeer windbestendig en daarom vooral geschikt voor aanplant in het kustgebied. Wegens zijn gevoeligheid voor roest moet aanplant van deze kloon worden afgeraden op plaatsen waar lariks in de omgeving voorkomt, zoals in Midden-Brabant.
In het rivierengebied is aanplant van 'Schoorldam' in het algemeen verantwoord, tenzij lariks in de omgeving voorkomt.

1972

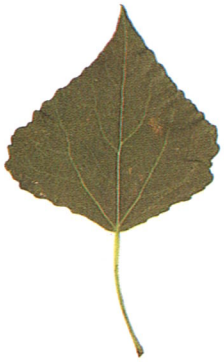

1026

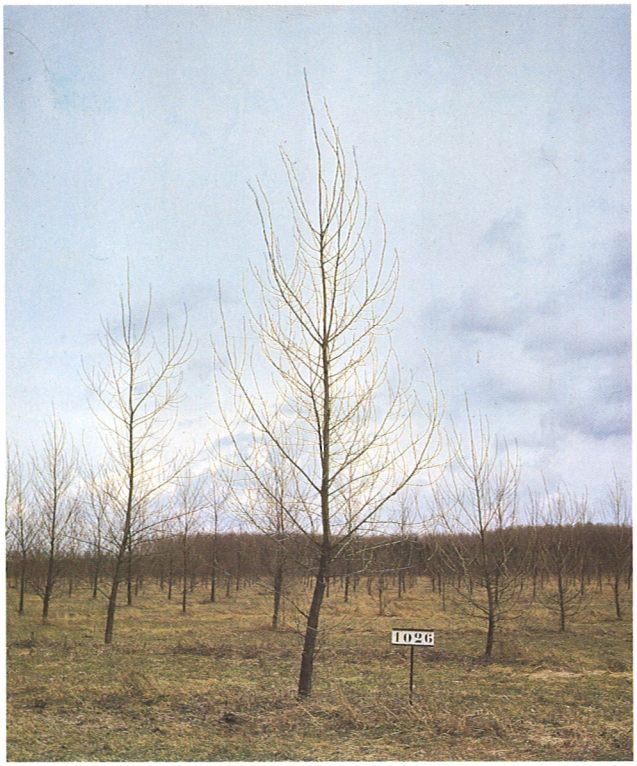
1026

'Wolterson'

Europese zwarte populier (P. nigra) ♀

Ontstaan

Door "De Dorschkamp" geselecteerd in 1960 in de IJsseluiterwaarden nabij Doesburg, waar ir. J. F. Wolterson in een wegbeplanting een aantal bomen van deze kloon aantrof. Sedert 1976 in de handel.

Vorm

Vrij rechte stam met tamelijk brede kroon. Oudere bomen vertonen zware, schuin opstaande, zijtakken; soms ook een zware gaffel op grotere hoogte.

Ontluiking

Zeer laat: eerste helft mei. Het jonge blad is licht bruingroen.

Weerstand

tegen wind:	goed
roest	matig
Marssonina:	goed
kanker:	uitstekend

Groei

Redelijk snelle groei, vooral op zware gronden. De groei van 'Wolterson' blijft de eerste jaren meestal iets achter bij die van 'Robusta'.

Gebruiksmogelijkheden

'Wolterson' is, evenals vele andere klonen van Europese zwarte populier, zeer windbestendig en daarom vooral geschikt voor aanplant in het kustgebied.
Wegens zijn gevoeligheid voor roest moet aanplant van deze kloon worden afgeraden op plaatsen waar lariks in de omgeving voorkomt, zoals Midden-Brabant.
In het rivierengebied is aanplant van 'Wolterson' in het algemeen verantwoord, tenzij lariks in de omgeving voorkomt.

2156

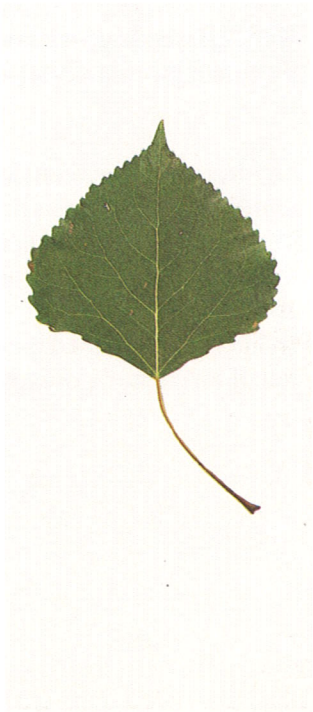

'Agathe F.'

Euramerikaanse populier: hybride (P. deltoides × P. nigra) ♀

Ontstaan

De kloon is geselecteerd door twee Amerikanen, dr. E. J. Schreiner en dr. A. B. Stout in de V.S. uit zaailingen, ontstaan door kruising. De moeder is een P. deltoides virginiana en de vader een P. nigra caudina. De kloon is sedert 1972 in de handel.

Vorm

Rechte stam met enigszins opstaande takken, uiteenlopend van licht tot vrij fors. Kroon matig breed met op oudere leeftijd zware gaffels. Deze kloon vertoont nog meer uitgesproken gaffelvorming dan 'Florence Biondi'.

Ontluiking

Matig laat: tweede helft april (meestal iets eerder dan 'Florence Biondi'). Het jonge blad is bruinrood, de bladsteel is opvallend rood.

Weerstand

tegen wind:	vrij goed tot goed
roest:	matig
Marssonina:	goed
kanker:	goed

Groei

'Agathe F.' is een snelgroeiende kloon die 'Robusta' in groei meestal overtreft.

Gebruiksmogelijkheden

In het kustgebied, de IJsselmeerpolders en in het rivierengebied is de aanplant van 'Agathe F.' in het algemeen verantwoord, tenzij lariks in de omgeving voorkomt.

'Florence Biondi'

Euramerikaanse populier: hybride (P. deltoides × P. nigra) ♀

Ontstaan

De kloon is geselecteerd door twee Amerikanen, dr. E. J. Schreiner en dr. A. B. Stout in de V.S. uit zaailingen, ontstaan door kruising. De moeder is een P. deltoides virginiana en de vader een P. nigra caudina. De kloon is sedert 1972 in de handel.

Vorm

Rechte stam met opstaande, matig zware tot zware takken. Kroon matig breed, op oudere leeftijd met vrij zware gaffels, doch iets minder extreem dan bij 'Agathe F.'.

Ontluiking

Matig laat: tweede helft april (meestal iets later dan 'Agathe F.'). Het jonge blad is groenbruin, de bladsteel is opvallend rood.

Weerstand

tegen wind:	vrij goed tot goed
roest:	matig
Marssonina:	goed
kanker:	goed

Groei

'Florence Biondi' is een snelgroeiende kloon, die 'Robusta' in groei meestal overtreft.

Gebruiksmogelijkheden

In het kustgebied, de IJsselmeerpolders en in het rivierengebied is de aanplant van 'Florence Biondi' in het algemeen verantwoord, tenzij lariks in de omgeving voorkomt.

9153

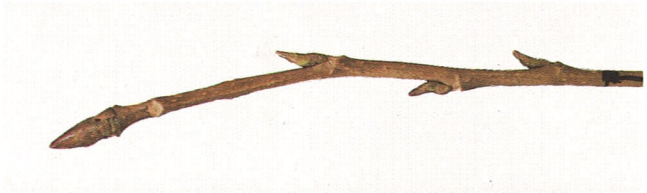

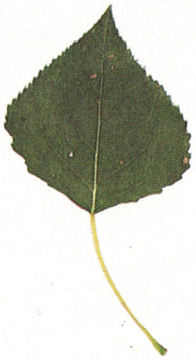

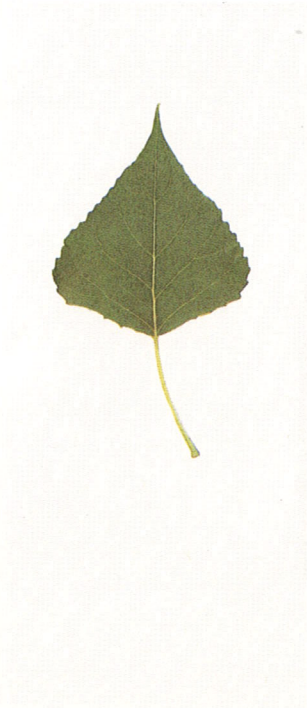

'Spijk'

Euramerikaanse populier: hybride (P. deltoides × P. nigra) ♂

Ontstaan

Door "De Dorschkamp" te Wageningen in 1966 geselecteerd uit zaailingen, ontstaan door kruising. De moeder is een P. deltoides, afkomstig van het Rijksstation voor Populierenteelt te Geraardsbergen, België; de vader is een P. nigra, gevonden nabij Wageningen. Sedert 1972 in de handel.

Vorm

Jonge bomen hebben een enigszins bochtige stam met matig zware opstaande takken, die bij ouder worden van de boom een forse kroon kunnen opleveren.

Ontluiking

Matig laat: tweede helft april. Het jonge blad is bruingroen.

Weerstand

tegen wind:	vrij goed
roest:	uitstekend
Marssonina:	goed
kanker:	goed

Groei

'Spijk' vertoont een goede tot zeer goede groei op vruchtbare vochthoudende gronden. In het algemeen groeit 'Spijk' duidelijk sneller dan 'Robusta'. 'Spijk' zal 'Robusta' echter slechts weinig in groei overtreffen wanneer de groeiplaats aan sterke wind is blootgesteld.

Gebruiksmogelijkheden

Hoewel 'Spijk' een vrij goede weerstand tegen wind vertoont is de ervaring met deze kloon nog te beperkt om aanplant in enkele rijbeplantingen in het kustgebied aan te raden. Hij kan hier echter wel zonder bezwaar in opstanden worden aangeplant. In de overige delen van Nederland kan 'Spijk' zonder beperking worden gebruikt, ook in rijbeplantingen. De aanwezigheid van lariks is geen bezwaar.

'Flevo'

Euramerikaanse populier: hybride (P. deltoides × P. nigra) ♂

Ontstaan

Door "De Dorschkamp" te Wageningen geselecteerd in 1956 uit zaailingen, ontstaan door kruising. De moeder is een P. deltoides uit Missouri (VS), de vader is een P. nigra uit Noord-Italië. 'Flevo', een broer van 'Dorskamp' is sedert 1966 in de handel.

Vorm

Stam matig recht, soms enigszins golvend. Vrij brede open kroon door afstaande, overwegend vrij lichte takken. Vaak komen in de kroon enkele zware takken voor.

Ontluiking

Vroeg: eerste helft april. Het jonge blad is bruinrood.

Weerstand

tegen wind:	matig tot redelijk
roest:	uitstekend
Marssonina:	zeer goed
kanker:	redelijk

Groei

'Flevo' vertoont veelal een wat snellere groei dan 'Robusta' doch blijft in groei duidelijk achter bij 'Dorskamp'.

Gebruiksmogelijkheden

In het kustgebied is aanplant van 'Flevo' af te raden; ook voor beplantingen in enkele rijen in de overgangszone is 'Flevo' in het algemeen ongeschikt. Op andere plaatsen met veel wind kan 'Flevo' zich meestal goed handhaven. De aanwezigheid van lariks is geen bezwaar.

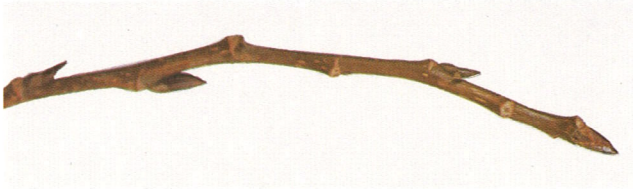

'Dorskamp'

Euramerikaanse populier: hybride (P. deltoides × P. nigra) ♂

Ontstaan

Door "De Dorschkamp" te Wageningen geselecteerd in 1956 uit zaailingen, ontstaan door kruising. De moeder is een P. deltoides uit Missouri (VS), de vader is een P. nigra uit Noord-Italië. 'Dorskamp', een broer van 'Flevo', is sedert 1966 in de handel.

Vorm

Stam bochtig, soms slingerend. 'Dorskamp' heeft een brede kroon met vrij zware takken. Hij neigt tot gaffelvorming op wat oudere leeftijd.

Ontluiking

Vroeg: eerste helft april. Het jonge blad is donkerbruinrood.

Weerstand

tegen wind:	matig
roest:	uitstekend
Marssonina:	zeer goed
kanker:	redelijk

Groei

'Dorskamp' vertoont een bijzonder snelle groei en produceert soms meer dan twee maal zoveel volume als 'Robusta', althans op plaatsen, die niet te zeer aan de wind zijn blootgesteld.

Gebruiksmogelijkheden

'Dorskamp' verdraagt wind slecht. In het kustgebied is aanplant van 'Dorskamp' daarom af te raden. Ook voor beplantingen in enkele rijen in de overgangszone is 'Dorskamp' in het algemeen ongeschikt. Overigens is 'Dorskamp' vrijwel zonder beperkingen bruikbaar. De aanwezigheid van lariks is geen bezwaar.

'Donk'

Zwarte balsempopulier: hybride (P. deltoides × P. trichocarpa) ♀

Ontstaan

Door "De Dorschkamp" te Wageningen geselecteerd in 1965 uit zaailingen afkomstig van zaad ontvangen van het Rijksstation voor Populierenteelt te Geraardsbergen, België. Sedert 1972 in de handel.

Vorm

Redelijk rechte stam, meestal tamelijk smalle kroon; op oudere leeftijd wordt de kroon breder.

Ontluiking

Laat: eind april tot midden mei. Het jonge blad is groen.

Weerstand

tegen wind:	redelijk
roest:	uitstekend
Marssonina:	goed
kanker:	redelijk

Groei

'Donk' vertoont een bijzonder snelle groei. In vergelijking met 'Robusta' is 'Donk' veruit de meerdere in groei, vooral op minder vruchtbare gronden. Op zware, vruchtbare gronden is het groeiverschil tussen beide klonen geringer.

Gebruiksmogelijkheden

Op beschutte, niet te droge gronden groeit 'Donk' het best. In het kustgebied is aanplant van 'Donk' af te raden. Ook voor beplantingen en enkele rijen in de overgangszone is 'Donk' in het algemeen ongeschikt; op andere plaatsen, ook die met veel wind kan 'Donk' zich meestal goed handhaven. De aanwezigheid van lariks is geen bezwaar.

2066

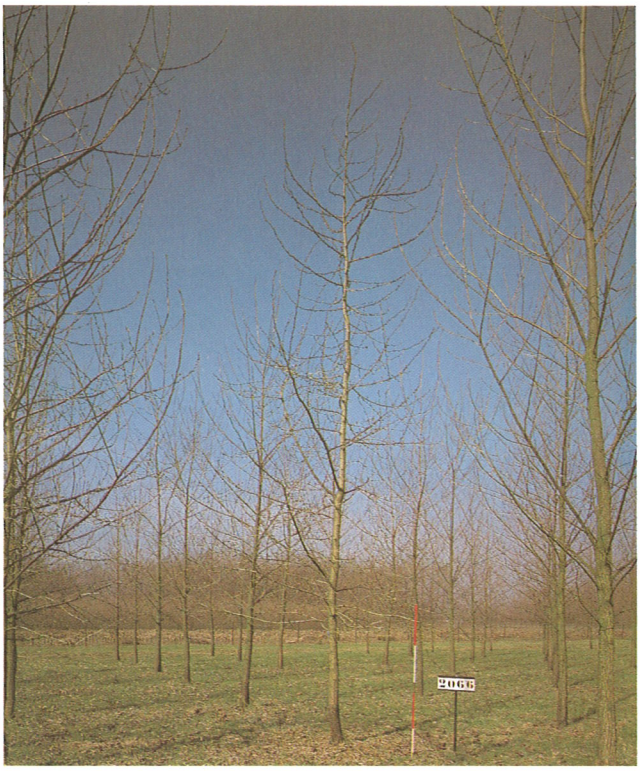
2066

'Rochester'

Zwarte balsempopulier: hybride (P. maximowiczii × P. nigra) ♀

Ontstaan

De kloon is geselecteerd door twee Amerikanen, dr. E. J. Schreiner en dr. A. B. Stout in de V.S. uit zaailingen, ontstaan door kruising. De moeder is een Oostaziatische balsempopulier, P. maximowiczii en de vader een P. nigra plantierensis. De kloon is sedert 1972 in de handel.

Vorm

Tamelijk rechte stam met opvallend horizontale takstand. Takken vrij grof. Kroon vrij breed, open.

Ontluiking

Zeer vroeg: eind maart begin april. Het jonge blad is groen.

Weerstand

tegen wind:	redelijk
roest:	redelijk
Marssonina:	uitstekend
kanker:	redelijk

Groei

'Rochester' vertoont een goede groei. Op rijke, vochthoudende gronden is de groei ongeveer even snel als die van 'Robusta', op iets drogere of armere gronden overtreft 'Rochester' 'Robusta' veelal in groei.

Gebruiksmogelijkheden

In het kustgebied is aanplant van 'Rochester' af te raden. Ook voor beplantingen in enkele rijen in de overgangszone is 'Rochester' in het algemeen ongeschikt; op andere plaatsen, ook die met veel wind kan 'Rochester' zich meestal vrij goed handhaven. Ook indien lariks in de omgeving voorkomt is 'Rochester' zonder al te groot risico bruikbaar.

'Blom'

Westamerikaanse balsempopulier (P. trichocarpa) ♂

Ontstaan

Afkomstig uit West-Canada (omgeving van Vancouver) en aldaar geselecteerd door ir. G. Blom, Canada. De kloon is door "De Dorschkamp" getoetst en sedert 1972 in de handel.

Vorm

'Blom' heeft een matig rechte stam. De kroon is in de jeugd vrij smal, tamelijk dicht met vrij lange slanke opstaande takken. Op latere leeftijd heeft 'Blom' een meer open kroon.

Ontluiking

Zeer vroeg: eerste helft april. Het jonge blad is lichtgroen. De jonge bladstelen zijn iets roodachtig.

Weerstand

tegen wind:	matig
roest:	redelijk
Marssonina:	goed
kanker:	uitstekend

Groei

'Blom heeft een goede groei en kan ook op zware gronden de groei van 'Robusta' tenminste evenaren. Op lichte gronden (leemhoudend zand, zavel) met een goede vochtvoorziening is de groei van 'Blom' veelal duidelijk sneller dan van 'Robusta'.

Gebruiksmogelijkheden

'Blom' is evenals andere Westamerikaanse balsempopulieren een kloon die niet geschikt is voor het kustgebied. Sterke wind verdraagt hij slecht. Ook voor beplantingen in enkele rijen in de overgangszone is deze kloon ongeschikt. Aanplant in opstandsverband in de overgangszone is verantwoord.
In het binnenland is 'Blom' in het algemeen zonder beperkingen bruikbaar. Ook indien lariks in de omgeving voorkomt is 'Blom' zonder al te groot risico bruikbaar.
'Blom' heeft enige neiging tot vorming van waterlot doch minder dan 'Heimburger'.

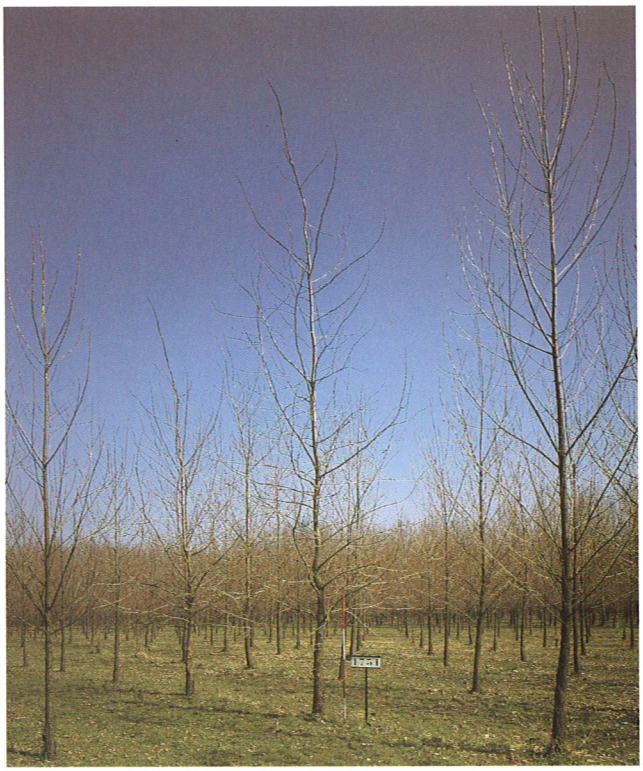

'Fritzi Pauley'

Westamerikaanse balsempopulier (P. trichocarpa) ♀

Ontstaan

Afkomstig uit het NW van de staat Washington (V.S.) en aldaar geselecteerd door dr. Scott Pauley (VS) en dr. Helge Johnson (Zweden). De kloon is in verschillende Europese landen ingevoerd. In Nederland na toetsing door "De Dorschkamp" in de handel sedert 1972.

Vorm

'Fritzi Pauley' heeft een vrijwel rechte stam; de open kroon is smal met dunne takken, vooral op lichte gronden.

Ontluiking

Zeer vroeg: eerste helft april. Het jonge blad is bruingroen.

Weerstand

tegen wind:	slecht
roest:	redelijk
Marssonina:	uitstekend
kanker:	uitstekend

Groei

'Fritzi Pauley' heeft een uitstekende groei, die vooral tot uiting komt op humeuze, vochtige, en eventueel lemige zandgronden.

Gebruiksmogelijkheden

'Fritzi Pauley' is een kloon die niet geschikt is voor het kustgebied en de overgangszone. Op vruchtbare vochthoudende gronden vormt deze kloon in zijn top vaak zeer veel opvallend groot blad. Bij zomerstormen kan dit aanleiding geven tot topbreuk, zelfs op jonge leeftijd. In het binnenland, op lichte voldoende vochtige gronden, waar de kans op topbreuk gering is, is deze kloon op zijn plaats, doch niet in beplantingen in enkele rijen. Ook indien lariks in de omgeving voorkomt is 'Fritzi Pauley' zonder al te groot risico bruikbaar. 'Fritzi Pauley' heeft de neiging waterlot te vormen, doch minder dan 'Heimburger'.

'Heimburger'

Westamerikaanse balsempopulier (P. trichocarpa) ♂

Ontstaan

Afkomstig uit West-Canada (omgeving Port-Coquitlam nabij Vancouver), en aldaar geselecteerd door dr. C. Heimburger, Canada. De kloon is getoetst door "De Dorschkamp" en sedert 1972 in de handel.

Vorm

'Heimburger' heeft een iets golvende stam met vele tamelijk dunne korte opstaande takken. In vrije stand is de kroon de eerste acht à tien jaren pyramidaal en gesloten.

Ontluiking

Zeer vroeg: eerste helft april. Het jonge blad is groen.

Weerstand

tegen wind:	matig
roest:	redelijk
Marssonina:	uitstekend
kanker:	redelijk

Groei

'Heimburger' vertoont een redelijke groei, die vooral op lichtere gronden in de eerste jaren de groei van 'Robusta' kan overtreffen. Op wat oudere leeftijd wordt de groei in vergelijking met die van 'Robusta' minder.

Gebruiksmogelijkheden

Uit een oogpunt van produktie van kwaliteitshout is de aanplant van 'Heimburger' minder aantrekkelijk, daar de boom takkig en weinig recht is. Andere Westamerikaanse balsempopulieren leveren kwalitatief beter hout. De gesloten pyramidale vorm van de kloon maakt hem bij uitstek geschikt voor aanplant als solitair, b.v. als parkboom, of in een enkele rij als afscheiding, doch uitsluitend in het binnenland. Ook indien lariks in de omgeving voorkomt is 'Heimburger' zonder al te groot risico bruikbaar. Deze kloon heeft de neiging veel waterlot te vormen.